HÖGSKOLAN I BORÅS

Hälsofrämjande och förebyggande vård
Health Promotion and Preventive Care

7,5 högskolepoäng
7,5 credits

Ladokkod: B1SÖ03
Version: 3.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom vård- och polisarbete 2021-11-30
Gäller från: VT 2022

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G2F)
Utbildningsområde: Vård
Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap
Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i Sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng, förkunskapskrav för behörighet till termin 5:

- Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp
- Humanbiologi, 15 hp
- Somatisk ohälsa och sjukdom, 9 hp
- Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp
- Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp
- Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad I, 9 hp
- Kliniska färdigheter, 4,5 hp
- Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad II, 10,5 hp
- Omvårdnad med inriktning mot sjuksköterskans profession I, 9 hp
- Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom I, 6 hp

Dessutom ska följande delmoment vara avslutade och godkända:

- Verksamhetsförlagd utbildning, 6 hp, i kursen *Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom II*, 9 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning, 9 hp, i kursen *Omvårdnad med inriktning mot sjuksköterskans profession II,* 12 hp

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Kursen fördjupar vårdvetenskapens centrala begrepp och teorier med specifikt fokus på hälsa och med utgångspunkt i ett livsvärldsteoretiskt förankrat patientperspektiv. Hälsofrämjande och förebyggande vård behandlas utifrån ett lokalt, nationellt och globalt folkhälso- respektive hållbarhetsperspektiv. I kursen studeras mål, medel och modeller för sjuksköterskans hälsofrämjande vårdande där den vårdande relationen samt förmågan till kommunikation är central. Kursen problematiserar etiska aspekter i relation till hälsofrämjande vård. Även principer avseende prioriteringar studeras utifrån etik och hållbar utveckling.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse
1.1 beskriva folkhälsa ur ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv
1.2 utifrån ett patientperspektiv visa på en fördjupad förståelse för faktorer som har betydelse för individers hälsa
1.3 visa på fördjupade kunskaper i hälsofrämjande och förebyggande vård

1.4 redogöra för och analysera innebörden i begreppet hållbar utveckling i relation till hälsofrämjande och förebyggande vård
1.5 redogöra för och förklara samband mellan hälsa och sjukdom utifrån olika dimensioner av hållbar utveckling
1.6 redogöra för etiska avvägningar avseende prioriteringar i vården
1.7 visa på kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

2. Färdighet och förmåga
2.1 identifiera behov av och initiera hälsofrämjande och förebyggande vård
2.2 uppmärksamma och tillgodose behovet av kunskap i syfte att främja patienters och närståendes hälsa samt stödja egenvård och lärande
2.3 identifiera och problematisera människors livsvillkor och risker för ohälsa
2.4 identifiera konflikter mellan ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv i relation till hälsofrämjande och förebyggande arbete
2.5 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses
2.6 visa ansvar för sitt eget lärande och utveckling inom professionen genom aktivt deltagande och patientsäkert handlande i vårdarbetet.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 analysera och värdera etiska avvägningar gällande hälsofrämjande och förebyggande vård ur ett individ- och grupperspektiv
3.2 visa på ett stödjande förhållningssätt relaterat till patientens hälsa, motivation och lärande
3.3 utifrån sjuksköterskans hälsofrämjande och förebyggande vårdande kritiskt granska och argumentera för olika perspektiv utifrån hållbar utveckling såväl lokalt, nationellt som globalt.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- seminarium
- verksamhetsförlagd utbildning

Viss undervisning kan ske på distans vilket förutsätter att studenten har tillgång till internetansluten dator med webbkamera och hörlurar.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Verksamhetsförlagd examination
Lärandemål: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.6, 3.1, 3.2, 3.3
Högskolepoäng: 4,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Skriftlig inlämningsuppgift
Lärandemål: 1.7, 2.1, 2.3
Högskolepoäng: 0,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Reflektionsseminarium
Lärandemål: 1.2, 1.3, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 3.2
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Tentamen
Lärandemål: 1.1, 1.4, 1.5, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.3
Högskolepoäng: 1,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Varje teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Student som underkänts under verksamhetsförlagda studier har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatoriska möjligheter. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats.

Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patientens förtroende för sjukvården riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell handlingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Handlingsplanen skall ange vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs. I handlingsplanen skall även anges hur och när kunskapskontroll kan äga rum.

Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Arman, M. Dahlberg, K. & Ekebergh, M. (red.) (2015). *Teoretiska grunder för vårdande*. Stockholm: Liber. 308 s.

Berglund, M. & Ekebergh, M. (2019). *Reflektion i lärande och vård - en utmaning för sjuksköterskan*. 2. uppl., Lund. Studentlitteratur: 271 s. Kap. 10.

Folkhälsomyndigheten. *Folkhälsans utveckling – Årsrapport (senaste versionen)*. 23 s. [återfinns elektroniskt]

Kjellström, T., Håkansta, C. & Hogstedt, C. (2005). *Folkhälsa, hållbar utveckling och globalisering*. Stockholm: Statens folkhälsoinstitut. 284 s. [återfinns elektroniskt]

Klang Söderkvist, B. & Kneck, Å. (red.) (2018). *Patientundervisning: Ett samspel för lärande*. 4. uppl., Lund: Studentlitteratur. 272 s.

Pellmer, K., Wramner, B. & Wramner, H. (2018). *Grundläggande folkhälsovetenskap*. Stockholm: Liber. 260 s.

Regeringskansliet (2017). *Agenda 2030 – 17 globala mål för hållbar utveckling*. [återfinns elektroniskt]

Sandman, L. & Kjellström, S. (2018). *Etikboken: Etik för vårdande yrken*. Lund: Studentlitteratur. 485 s.

Sandman, L. & Tinghög, G (2011). *Att tillämpa den etiska plattformen vid ransonering: Fördjupad vägledning och konsekvensanalys*. Rapport 2011:7. Linköping: Prioriteringscentrum. [återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen. (2018). *Prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor. Stöd för styrning och ledning*. Stockholm: Socialstyrelsen. [återfinns elektroniskt]

Svensk sjuksköterskeförening, SSF (2008). *Strategi för sjuksköterskans hälsofrämjande arbete*. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening. [återfinns elektroniskt]

Svensk sjuksköterskeförening, SSF (2010). *Indikatorer för hälsofrämjande omvårdnad*. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening. [återfinns elektroniskt]

Örmon, K. & Hörberg, U. (2016). Abused women´s vulnerability in daily life and in contact with psychiatric care: In the light of a caring science perspective. *Journal of Clinical Nursing,* 26, ss. 2384-2391. DOI: 10.1111/jocn.13306

Därutöver kan artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i *Sjuksköterskeutbildning* 180 hp.

Plagiatkontroll
Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.